

Fundacje i nagrody

FUNDACJA JERZEGO BONIECKIEGO

Fundacja została założona w Sydney (Australia) z inicjatywy Jerzego Bonieckiego (przemysłowca) i – zgodnie z prawem obowiązującym w stanie Nowa Południowa Walia (New South Wales) – zarejestrowana jako Company Limited by Guarantee pod nazwą POLCUL FOUNDATION LIMITED.

Celem fundacji jest wyróżnianie indywidualnych osób w Polsce czynnie zaangażowanych w tworzenie społeczeństwa obywatelskiego, swą postawą i działalnością wyrażających poszanowanie i tolerancję dla innych, poświęcających swój czas i energię dla wspólnego dobra, podejmujących inicjatywy służące demokracji i budowaniu społeczności lokalnych.

Laureaci nagrody POLCUL

Lata 1980-1989 – wyróżnienia dla osób zaangażowanych w ruch kultury niezależnej, obrony praw człowieka i obywatela i niezależnych związków zawodowych, chłopskich i innych

Kornel Morawiecki
Marek Muszyński
Jan Waszkiewicz
Andrzej Wiszniewski
ksiądz Stanisław Orzechowski

Rok 1999 – wiosna

Stanisław Jabłonka – praca w Fundacji im. Brata Alberta we Wrocławiu

Rok 2001 – jesień

Cecylia Biegańska – zorganizowanie Międzyuczelnianej Fundacji PRO HOMINE we Wrocławiu

Anna Szczepanik – zorganizowanie Międzyuczelnianej Fundacji PRO HOMINE we Wrocławiu

FUNDACJA IM. BRATA ALBERTA

Fundację im. Brata Alberta w Krakowie założyły 20 maja 1987 roku osoby wywodzące się z kręgu Duszpasterstwa Osób Niepełnosprawnych i wspólnot „Wiara i Światło”.

Kierując się w swojej działalności nauką społeczną Kościoła katolickiego, fundacja ma nieść szeroko pojętą pomoc osobom upośledzonym umysłowo. W jej 27 placówkach rozsianych po całym kraju (trzy są we Wrocławiu) znajduje wsparcie 800 podopiecznych. Fundacja prowadzi dla nich schroniska i świetlice terapeutyczne, organizuje obozy rehabilitacyjne, koncerty charytatywne, spotkania integracyjne, wystawy i przeglądy twórczości osób niepełnosprawnych umysłowo, ogólnopolskie pielgrzymki. Pod egidą fundacji odbywa się Ogólnopolski Festiwal Twórczości Teatralno-Muzycznej Osób Niepełnosprawnych, który w Teatrze im. Słowackiego w Krakowie współorganizuje znana aktorka Anna Dymna.

Powstanie wrocławskiej filii Fundacji im. Brata Alberta, jednej z najstarszych w Polsce, wyrosło na bazie wrocławskich wspólnot „Wiara i Światło”, zainicjowała śp. Hanna Liberska. Formalne zatwierdzenie filii nastąpiło 13 lipca 1989 roku w Krakowie na I Walnym Zgromadzeniu Grona Przyjaciół Fundacji, ale idea jej powołania zrodziła się rok wcześniej, w roku 1988. Od samego początku filią kierował doktor Stanisław Jabłonka, od 1962 roku pracownik Zakładu Fototechniki Instytutu Chemii Fizycznej i Teoretycznej Politechniki Wrocławskiej.

Zaangażowanie Stanisława Jabłonki w dzieło tworzenia i rozwoju filii wyrosło z jego osobistych doświadczeń opieki nad własnym niepełnosprawnym synem Maćkiem. Tak wspominał początki opieki nad dzieckiem specjalnej troski:

Po pierwszym roku ogromnego buntu przeciwko Panu Bogu, światu i wszystkim innym przysłała refleksja, że może da się coś zrobić. Zatem właściwie całe moje pozazawodowe zajmowanie się tym problemem wynika z tego, że na co dzień z nim obcuje. Na zewnątrz opowiadam tak: ja nie załatwiam

swoich interesów, ja się na tym znam, ja to mam w domu. I to jest takie proste.

Dzięki inicjatywie Stanisława Jabłonki w 1992 roku przy jednej z wrocławskich parafii powstała świetlica dla osób niepełnosprawnych, która w rok później przekształciła się w Warsztaty Terapii Zajęciowej „Wspólnota”. Ich siedzibą zostało dawne przedszkole „Pod Misiami” w parku Szczytnickim, ofiarowane fundacji przez Urząd Miejski.

W 1997 roku w budynku przy ul. Obornickiej, również użyczonym przez UM, powstała kolejna placówka – Warsztaty Terapii Zajęciowej „Muminki”. W tym samym roku Stanisław Jabłonka wybrany został na przewodniczącego Rady Krajowej Fundacji.

13 października 2001 roku na Zamku Królewskim w Warszawie doktor inżynier Stanisław Jabłonka odebrał nagrodę TOTUS, przyznaną mu przez Fundację Konferencji Episkopatu Polski „Dzieło Nowego Tysiąclecia” w kategorii „Promocja człowieka, praca charytatywna i edukacyjno-wychowawcza”. W uzasadnieniu nagrody podkreślono, że otrzymuje ją za „ponad 20-letnią pracę w środowisku rodzin osób upośledzonych umysłowo oraz inicjowanie fundacji, ośrodków pomocy, rehabilitacji i warsztatów dla upośledzonych”.

Przemawiając podczas uroczystości wręczenia nagród, Stanisław Jabłonka skromnie powiedział zgromadzonym (a oprócz kapituły nagrody obecni byli premier Jerzy Buzek, biskupi i wielu innych szacownych gości), że właściwie robił tylko to, co było jego powinnością, był przecież odpowiedzialny za własne dziecko.

Jestem w tym cały czas i nie mam zamiaru rezygnować. Czasem w rozmowach pada stwierdzenie, że jesteśmy wobec niepełnosprawnych stroną dającą. Ale trzeba również spojrzeć to, co my czerpiemy z tych kontaktów. Oni dają nam często poznać prawdziwy walor człowieczeństwa przez to, że nie

■ Wielofunkcyjny Ośrodek Opiekuńczo-Rehabilitacyjny przy ul. Okulickiego

zbiory Stanisława Jabłonki

potrafią udawać, są szczerzy, otwarci. Mają wiele pięknych cech. Ponadto czujemy radość, że możemy zrobić coś rzeczywiście pożytecznego.

Wcześniej Stanisław Jabłonka dostał nagrodę australijskiej (polonijnej) fundacji POLCUL za „propagowanie postaw obywatelskich w Polsce”.

Na pytanie, co ta nagroda zmieni w jego życiu, odpowiadał, że nic. Nie robił nic z myślą o zaszczytach, splendorach: *Największą nagrodą jest satysfakcja, że coś udało się zrobić.*

W 2001 roku Stanisław Jabłonka inicjuje stworzenie na osiedlu Zakrzów Wielofunkcyjnego Ośrodka Opiekuńczo-Rehabilitacyjnego, w którym mieściłby się też dom stałego pobytu dla sierot niepełnosprawnych umysłowo. Byłaby to pierwsza taka placówka na Dolnym Śląsku.

Stanisław Jabłonka, jeden z założycieli NSZZ „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej, zaproponował, aby Region Dolny Śląsk powołał fundację, której celem będzie prowadzenie ośrodka pobytu dziennego dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie. Wcześniej Stanisław Jabłonka prowadził remont budynku na Zakrzowie, jednak fundacja pracująca nad tym zadaniem, wycofała się z projektu. Zdaniem Stanisława Jabłonki zaniechanie dokończenia remontu ośrodka przyniosłoby wielką szkodę dzieciom, które nie mają już rodziców, a ich pobyt w zwykłych ośrodkach nie spełniłby zadań terapeutycznych. Zarząd Regionu poparł inicjatywę, ale wstrzymał się z uchwałą o partnerstwie w fundacji do czasu, aż z jej statutem zaznajomią się związkowi prawnicy.

Pod koniec 2004 roku zrodził się więc pomysł, aby w celu usprawnienia działań do kontynuacji inwestycji powołać nową fundację opartą na ludziach, którzy do tej pory pod przewodnictwem Stanisława Jabłonki zajmowali się pomocą dla niepełnosprawnych. 8 marca 2005 roku zaistniała nowa fundacja – „Przyjazny Dom”, a obecnie trwa proces przekazywania jej zadania i kontynuacja inwestycji.

Niestety, Stanisław Jabłonka nie doczekał ziszczenia swych marzeń – zmarł kilka tygodni po powołaniu fundacji do życia.

FUNDACJA PRO HOMINE

Wrocławska Międzyuczelniana Fundacja PRO HOMINE na rzecz Emerytów i Osób Niepełnosprawnych została powołana 25 stycznia 1994 roku przez rektorów i związki zawodowe wyższych uczelni Wrocławia i zarejestrowana 24 maja 1994 roku w Sądzie Rejonowym dla miasta Warszawy. Fundacja powstała z inicjatywy emerytów działających w Niezależnym Samorządnym Związku Zawodowym „Solidarność” przy Politechnice Wroc-

ławskiej, na których apel członkami założycielami zgodziły się zostać wrocławskie wyższe uczelnie: Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski, Akademia Rolnicza, Akademia Medyczna, Akademia Wychowania Fizycznego i Akademia Ekonomiczna. Wolę taką wyraziły też organizacje związkowe „Solidarności” Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Wrocławskiego, Akademii Rolniczej, Akademii Medycznej, Akademii Ekonomicznej i Akademii Sztuk Pięknych oraz Rada Zakładowa ZNP Akademii Rolniczej.

W organach fundacji istotną rolę odgrywali przedstawiciele Politechniki Wrocławskiej.

W skład Zgromadzenia Fundatorów ze strony Politechniki Wrocławskiej weszli: profesor Andrzej Wiszniewski, profesor Andrzej Mulak, doktor Danuta Wala, doktor Witold Jabłoński, doktor Ryszard Wroczyński.

Funkcję przewodniczącego Zgromadzenia Fundatorów pełnili rektorzy Politechniki Wrocławskiej: w latach 1994-1996 profesor Andrzej Wiszniewski, a w latach 1996-2003 profesor Andrzej Mulak. Od 15 kwietnia 2003 roku funkcję przewodniczącego Zgromadzenia Fundatorów pełni rektor Akademii Rolniczej profesor Michał Mazurkiewicz.

Na przewodniczącego Rady Fundacji wybrany został profesor Henryk Hawrylak, a na członka – magister Cecylia Biegańska.

Prezesem Zarządu Fundacji został profesor Otton Dąbrowski, jego zastępcą doktor Danuta Belina-Freundlich, a sekretarzem Zarządu magister Anna Szczepanik. W skład Komisji Rewizyjnej wszedł docent Jerzy Wilimowski.

Władze Politechniki bezpłatnie udostępniły fundacji pomieszczenia z telefonem na terenie uczelni. Celem fundacji było i jest inicjowanie, organizowanie i prowadzenie działalności na rzecz wszechstronnej pomocy emerytom, rencistom i osobom niepełnosprawnym wrocławskich wyższych uczelni, a pierwszą ważną inicjatywą PRO HOMINE

były działania na rzecz wybudowania Domu Seniora, spełniającego nie tylko funkcje mieszkalne, lecz również socjalne i opiekuńcze. W 152 mieszkaniach o powierzchni od 24 do 44 mkw. swą życiową przyszań miały znaleźć osoby znajdujące się w trudnych warunkach mieszkaniowych, samotne, chore, niepełnosprawne.

Zgromadzenie Fundatorów zebrało wkład założycielski pochodzący głównie z uczelnianych funduszy socjalnych oraz składek związkowych. Akademia Rolnicza przekazała na rzecz fundacji grunt o powierzchni 7157 mkw., w zamian za to Politechnika Wrocławska przekazała Akademii Rolniczej grunty o powierzchni 6314 mkw. W akcie notarialnym znalazło się zastrzeżenie, że jeśli fundacja nie wybuduje domu w ciągu pięciu lat, będzie musiała zapłacić za grunt cenę rynkową.

Prezydium Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej uchwałą z 17 lipca 1994 roku podniosło swój wkład założycielski z 10 do 14 milionów ówczesnych złotych, a 4 listopada 1997 roku Komisja Zakładowa przekazała na rzecz fundacji 20 tysięcy złotych z przeznaczeniem na dofinansowanie części rehabilitacyjnej.

W lipcu 1996 roku powołano Spółdzielnię Mieszkaniową „Wrzos”, której członkiem założycielem była Fundacja PRO HOMINE. Spółdzielnię Wrzos powołano w celu uzyskania preferencyjnego kredytu ze środków Krajowego Funduszu Mieszkaniowego na budowę lokali mieszkalnych. Ze względów ustawowych fundacja takiego kredytu otrzymać nie mogła. Na część socjalno-leczniczo-rehabilitacyjną fundacja pozyskiwała fundusze z innych źródeł (od sponsorów i PFRON). Za zgodą władz Politechniki Wrocławskiej fundacja przez cztery lata nieodpłatnie udostępniała organom spółdzielni swoje pomieszczenia, z możliwością korzystania z całego wyposażenia lokalu. W ten sposób spółdzielnia Wrzos nie ponosiła kosztów z tytułu czynszu, centralnego ogrzewania, ciepłej i zimnej wody, energii elektrycznej, rozmów telefonicznych.

■ Ośrodek Seniorów Wyższych Uczelni Wrocławia przy ul. Olszewskiego

zbiory Cecylii Biegańskiej

zbiory Cecylii Biegańskiej

Budowę ośrodka rozpoczęto w marcu 1998 roku, a wykonawcą była firma Intakus.

22 maja 1998 roku odbyło się uroczyste wmurowanie aktu erekcyjnego w fundament Ośrodka Seniorów Wyższych Uczelni Wrocławia przy ulicy Olszewskiego 23 (pierwszego obiektu tego typu w Polsce). W uroczystości wzięli udział między innymi: rektor Politechniki Wrocławskiej profesor Andrzej Mulak, profesor Andrzej Wiszniewski, przewodniczący Rady Miejskiej Sławomir Piechota oraz przedstawiciele sponsorów. Miejsce budowy zostało poświęcone przez księdza prałata Stanisława Pikula z parafii św. Rodziny na Biskupinie.

Profesor Andrzej Wiszniewski (wówczas szef KBN), który od początku patronował przedsięwzięciu, w swym przemówieniu przyznał, że na początku dość sceptycznie oceniał szanse realizacji projektu, ale położenie kamienia węgielnego przekonało go o celowości podjętych działań. *To, co tu powstaje – powiedział – powstaje z wiary, nadziei i miłości. Z wiary kilku osób, że jest to możliwe, nadziei, że uda się to zrealizować, oraz miłości do świata i ludzi.*

Akt erekcyjny wmurowali między innymi profesorowie: Andrzej Mulak, Andrzej Wiszniewski, Henryk Hawrylak (przewodniczący Rady Fundacji) i Otton Dąbrowski (przewodniczący Zarządu Fundacji).

Budowę zakończono na początku 2000 roku, a 15 listopada 2000 roku w obecności wojewody Witolda Krochmala, wiceprezydenta Wrocławia Stanisława Huskowskiego, rektorów wrocławskich uczelni i wielu znakomitych gości odbyło się uroczyste otwarcie OŚRODKA SENIORA WYŻSZYCH UCZELNI WROCŁAWIA. Poświęcenia obiektu dokonał Jego Eminencja ksiądz biskup Henryk kardynał Gulbinowicz.

Podczas uroczystości prezes Fundacji PRO HOMINE profesor Otton Dąbrowski przedstawił skalę zrealizowanej inwestycji, a profesor Andrzej Mulak – przewodniczący Zgromadzenia Fundatorów – podkreślił rolę bezinteresownego, społecznego zaangażowania wielu osób, które cały czas wierzyły w możliwość realizacji ambitnego zadania. Wymienił przy tym nazwiska profesora Ottona Dąbrowskiego i magister Cecylii Biegańskiej, której szef Komisji Zakładowej przy Uniwersytecie, doktor Andrzej Dąbrowski, wręczył ogromny bukiet kwiatów i wyraził skruchę z powodu braku wiary w spełnienie zamierzeń.

W ośrodku znajdują się 152 mieszkania oraz część socjalno-leczniczo-rehabilitacyjna – gabinety: le-

zbiory Cecylii Biegańskiej

■ Uroczystości wręczenia nagrody w Auli Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Od lewej: Henryk Hawrylak, Cecylia Biegańska, Anna Szczepanik, Otton Dąbrowski, Romuald Gelles, 15.11.2001

karskie, stomatologiczny i dermatologiczny, apteka, pokoje gościnne, stołówka, sklep, pomieszczenia klubowe i centrum rehabilitacji. Część ta służy mieszkańcom ośrodka i innym pracownikom wyższych uczelni oraz studentom. Obecnie ośrodek jest całkowicie zagospodarowany.

W uznaniu zasług, jakie położyła Fundacja PRO HOMINE przy zainicjowaniu i wybudowaniu ośrodka seniorów, 15 listopada 2001 roku Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Wrocławia i Opola uhonorowało swą nagrodą (przyznawaną od 1977 roku) profesora Ottona Dąbrowskiego, profesora Henryka Hawrylaka, magister Cecylię Biegańską i magister Annę Szczepanik – „za integrację wrocławskiego środowiska akademickiego”. Cała czwórka wywodziła się z Politechniki Wrocławskiej.

Uroczystość odbyła się w Auli Leopoldyńskiej, a laudację wygłosił rektor Politechniki Wrocławskiej Andrzej Mulak, który podkreślił, że te cztery wyróżnione osoby dokonały wielkiego dzieła. *Są to nasi zwyczajni – niezwykajni ludzie, o otwartym sercu, wyobraźni, wielkiej woli działania. I za to im dzisiaj dziękujemy.*

zbiory Cecylii Biegańskiej